

ชื่อสมุนไพร หมาม่วย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Mucuna pruriens* (L.) DC.

ชื่อสามัญ Mucuna

ชื่อท้องถิ่น บะเหยื่อง หม่าเหยื่อง (ภาคเหนือ), โพล่ยู (กาญจนบุรี), กั๊ออ้อแซ (แม่ฮ่องสอน)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ล้มลุก เถาเลื้อย ยาว 2-10 เมตร มี

ขนหนาแน่น

ที่มา : ฟ้าใสวันใหม่ (2547)

ใบ ใบประกอบแบบขนนก ออกเรียงสลับ ใบย่อยมี 3 ใบ ที่ปลาย รูปไข่หรือรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ใบกลางมักมีขนาดใหญ่ที่สุด กว้าง 3-10 เซนติเมตร ยาว 5-15 เซนติเมตร แผ่นใบทั้งสองด้านมีขนสีเทาปกคลุม ฐานใบเบี้ยว ปลายใบมนหรือมีติ่งแหลม ขอบใบเรียบ เส้นกลางใบมี 3 เส้น

ดอก ช่อกระจุกที่ซอกใบ ห้อยลงมา ยาว 15-30 เซนติเมตร ดอกสีม่วงคล้ำ มีกลิ่นเหม็นเอียน รูปดอกถั่ว ดอกย่อยมีจำนวนมาก ขนาดกว้าง 1-2 เซนติเมตร ยาว 2-4 เซนติเมตร กลีบกลางรูปไข่ ปลายกลีบเว้า กลีบคู่ข้างรูปขอบขนานแกมรูปไข่ กลีบเลี้ยง โคนเชื่อมติดกันเป็นรูป ปลายแยกเป็น 5 กลีบ สีน้ำตาลอ่อน มีขนคล้ายเส้นไหมปกคลุม เกสรเพศผู้ 10 อัน ก้านเกสรเชื่อมกันเป็น 2 กลุ่ม อับเรณูมีสองแบบ เกสรเพศเมียมีรังไข่รูปแถบ มีขนยาวสีเทา รังไข่อยู่เหนือวงกลีบ

ผล ฝักโค้งรูปขอบขนาน กว้าง 0.8-1 เซนติเมตร ยาว 5-9 เซนติเมตร หนาประมาณ 5 มิลลิเมตร มีลักษณะม้วนงอที่ปลายฝัก ผิวมีขนสีน้ำตาลอมเหลืองหนาแน่น เป็นขนแข็งและสั้น เมื่อฝักแห้ง ขนจะหลุดร่วงปลิวตามลมได้ง่าย เมื่อโดนผิวหนัง จะทำให้คัน ปวดแสบปวดร้อน

เมล็ด มี 4-7 เมล็ด สีดำเป็นมัน พบตามชายป่า ป่าไผ่ และที่โล่งในป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ

การนำไปใช้ประโยชน์

นำเมล็ดมาต้มให้เป็นผง ผสมรับประทานกับชาหรือกาแฟ หรือชงกินกับน้ำร้อน รสจะออกเปรี้ยว มันเล็กน้อยหรือใช้รับประทานกับข้าวเหนียวหรือเคี้ยวเมล็ดที่คั่วแล้วรับประทานสด และในปัจจุบันมีการนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์หลากหลายไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของผลิตภัณฑ์สมุนไพรเสริมอาหารในรูปแบบแคปซูล หมาม่วยสกัด กาแฟหมาม่วย เป็นต้น

สรรพคุณทางยา

1. ช่วยเพิ่มการเผาผลาญและมวลของกล้ามเนื้อ
2. รากช่วยแก้อาการปวดเมื่อยตามร่างกาย ช้ำใน
3. รากช่วยแก้อาการไอ
4. รากใช้แก้อาการคัน
5. รากใช้ถอนพิษ ล้างพิษ
6. เมล็ดช่วยแก้พิษแมงป่อง

เอกสารอ้างอิง

คณะเภสัชศาสตร์, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. (2553) ฐานข้อมูลสมุนไพร : หมามู๋. สืบค้น 20 เมษายน

2565, จาก <http://www.phargarden.com/main.php?action=viewpage&pid=163>

ฟ้าใสวันใหม่. (2547), หมามู๋. สืบค้น 20 เมษายน 2565, จาก [https://www.bloggang.com/viewdiary.](https://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=fasaiwonmai&month=08-2015&date=10&group=2&gblog=706)

[php?id=fasaiwonmai&month=08-2015&date=10&group=2&gblog=706](https://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=fasaiwonmai&month=08-2015&date=10&group=2&gblog=706)

เมดไทย. (2563) หมามู๋. สืบค้น 20 เมษายน 2565, จาก <https://medthai.com/หมามู๋/>